

Становлення та розвиток суспільної благодійності

Гусак Н.Є.,
травень 2011

План заняття

- Філософська рефлексія понять «милосердя», «благодійництво».
 - Відмінності між благодійництвом та професійною соціальною роботою.
 - Роль релігії у розвитку благодійництва.
 - Розвиток благодійності на території сучасної України.
-

“Милосердя”

Як категорія етики соціальної роботи

- Аспекти милосердя:
 - Духовно-емоційний (коли ми переживаємо чужу біду, як свою власну, жаліємо людину, співчуваємо їй, але нічого не робимо, щоб полегшити їй страждання).
 - Конкретно-практичний (ми не тільки співчуваємо в біді іншій людині, але намагаємося їй допомогти, причому добровільно, без примусу).

Як моральний принцип соціальної роботи

- Моральні цінності:
 - співчуття,
 - повага,
 - любов

І.І. Лучок

Коли соціальну роботу можна оцінити як милосердя?

В прямому розумінні лише тоді, коли всі бар'єри між «своїми» і «чужими» будуть зняті, а чужі муки і страждання стануть і його, соціального працівника.

І.І. Лучок

Благодійництво

- це добровільна безкорислива пожертва фізичних та юридичних осіб у поданні набувачам матеріальної, фінансової, організаційної та іншої благодійної допомоги.

ЗУ "Про благодійництво та благодійні організації"

- добровільна соціальна діяльність, пов'язана з безплатною передачею матеріальних цінностей, у тому числі й створених працею в процесі самої благодійної діяльності, та спрямованої на досягнення більшого соціального благополуччя

О.Р.Соколов

Відмінності між благодійництвом і професійною соціальною роботою

Благодійницький

Рушійною силою для людей, які займалися благодійністю, були їхні почуття морального обов'язку та прагнення робити добро, що впливало із їхньої віри у безсмерття душі

Благодійність як вид соціальної активності підносить прагнення тих, хто надає допомогу, та їхні переконання

Фахової діяльності

Сучасний соціальний працівник бачить своє завдання в тому, аби людина, якій він допомагає, змогла обходитися без цієї допомоги, що й є основним критерієм професійного успіху

У фаховій соціальній роботі ключовою фігурою є клієнт і його звільнення від потреби у соціальних працівниках

Благодійництво та професійна соціальна робота

*Благодійництво пройшло довгий шлях свого становлення і розвитку, та стало **ОСНОВОЮ** для формування такої професійної діяльності як «соціальна робота».*

Відмінності між благодійництвом та професійною соціальною роботою

- СР спрямована не лише на *допомогу* людині у вирішенні проблем, але й на *розвиток* технік подолання труднощів, навичок самореалізації.
 - специфіка СР у порівнянні з благодійністю полягає в тому, що діяльність соціальних працівників визначають як *професійну*, яка базується на наукових, перевірених практикою моделях та підходах роботи.
-

Принципи соціальної роботи (1)

- Кожна людина цінна для суспільства своєю унікальністю , яку потрібно враховувати і поважати
 - Кожна людина має право на самореалізацію , яка не призводить до порушення подібних прав інших людей
 - Соціальний працівник зобов'язаний всі свої знання і навички спрямовувати на надання допомоги окремим людям , групам, спільнотам у їхньому розвитку, а також на розв'язання конфліктів між особою і суспільством.
 - Соціальна робота несумісна з прямим чи опосередкованим примусом клієнтів до будь - яких дій, навіть на користь клієнта
-

Принципи соціальної роботи (2)

- Соціальний працівник надає допомогу кожному , хто звертається до нього за допомогою і порадою без будь - якої дискримінації на підставі статі, віку, фізичних і розумових недоліків, кольору шкіри, соціальної і расової належності, віросповідання, мови, політичних поглядів, сексуальної орієнтації.
 - Соціальний працівник дотримується принципу особистої недоторканості, конфіденційності та відповідального використання інформації у своїй роботі.
 - Діяльність соціального працівника базується на засадах взаємодії, партнерського співробітництва і передбачає двосторонню відповідальність за вирішення проблеми клієнта.
-

Принципи благодійності

- законність;
 - гуманність;
 - спільність інтересів і рівності прав її учасників;
 - гласність;
 - добровільність;
 - самоврядування.
-

Соціальний працівник vs благодійник (1)

Соціальний працівник	Благодійник
<p>Соціальний працівник повинен:</p> <ul style="list-style-type: none">• Виявляти в сім'ї окремих дітей та підлітків, які потребують соціального захисту; дітей підлітків та дорослих, які потребують опіки та допомоги у влаштуванні в лікувальні та навчально--виховні заклади, отриманні матеріальної, соціально-побутової та іншої допомоги.• Встановлювати причини ускладнень, конфліктів, що виникають у навчальній та поза навчальною сферою, у сім'ї та ін.	<p>Благодійник – це особа, що здійснює благодійні пожертви в формах:</p> <ul style="list-style-type: none">• Безкорисної (або на пільгових умовах) передачі у власність майна, у тому числі і грошових засобів та (або) об'єктів інтелектуальної власності;

Соціальний працівник vs благодійник (2)

Соціальний працівник	Благодійник
<p>Соціальний працівник повинен:</p> <ul style="list-style-type: none">• Сприяти розв'язанню цих труднощів та конфліктів та гарантувати соціальний захист; сприяти спільній діяльності різних громадських та державних організацій і установ по наданню необхідної допомоги групам ризику.• Проводити психолого-педагогічні та соціально-педагогічні консультації, виховну роботу з неповнолітніми важковиховуваними дітьми• Брати участь у створенні центрів соціальної допомоги (всиновлення, піклуванні й опіка; соціальна реабілітація; притулки; молодіжні, підліткові, дитячі, сімейні центри, клуби, асоціації, об'єднання за інтересами та ін.)	<p>Благодійник – це особа, що здійснює благодійні пожертви в формах:</p> <ul style="list-style-type: none">• Безкорисного (або на пільгових умовах) наділення правами власності користувача і розпорядження будь – якими об'єктами права власності;• Безкорисного (або на пільгових умовах) виконання робіт, та ін.

Роль релігії у розвитку благодійництва

- Даром получили, даром давайте.

Евангелие от Матфея, 10, 8

- Кто затыкает ухо свое от вопля бедного, тот и сам будет вопить, - и не будет услышан.

Библия - Притчи, 21, 13

- Деньги на общественные нужды должны собираться не менее чем двумя людьми, а распределяться не менее чем тремя.

Талмуд. Трактат "Пеа"

- В городе Уша постановили, что если человек хочет заниматься благотворительностью, то он имеет право истратить только пятую часть своего состояния, и не больше, - чтобы потом самому не впасть в зависимость от чужого благодеяния.

Талмуд. Трактат "Кетубот"

Розвиток благодійництва на території сучасної України

- починаючи з 988 року в Київській Русі - особиста благодійність князів

Риси княжої благодійності в Київській Русі

- ґрунтувалася на особистому бажанні правителя, а державної системи благодійності не існувало;
 - участь в опіці була не обов'язком, а правом князя.
 - існувала як риса, варта наслідування;
 - допомога князів була епізодичною, не мала чіткої системи;
 - княжа влада мирилася з фактом існування злидарства, дивлячись на нього як на необхідний, посланий Богом хрест.
-

Види благодійної діяльності в історії України (1)

- У часи Київської Русі:
 - роздавання милостині,
 - розвезення продуктів для злидарів,
 - харчування при княжому дворі,
 - влаштування бенкетів, на які могли прийти всі охочі та ін.;
 - У період Відродження:
 - допомога нужденним, яка надавалася при церквах, храмах, монастирях,
 - громадські обіди,
 - обдаровування калік, сиріт тощо
-

Види благодійної діяльності в історії України (2)

- У період існування Запорізької Січі:
 - створення благодійних установи для старих воїнів, що були водночас і лікарнями, і притулками, і громадськими осередками для тих, хто не міг працювати та ін.;
 - Кінець 19 століття
 - надання різнобічної допомоги незаможним учням і студентам;
 - У період Першої Світової війни
 - допомога пораненим та скаліченим фронтовикам, їхнім родинам, дітям – сиротам, іншим категоріям цивільного населення та ін.
-

Напрями благодійництва та благодійної діяльності у сучасній Україні (1)

- Сприяння практичному здійсненню загальнодержавних, регіональних, місцевих та міжнародних програм, що спрямовані на поліпшення соціально – економічного становища;
- Поліпшення матеріального становища набувачів благодійної допомоги, сприяння соціальній реабілітації малозабезпечених, безробітних, інвалідів, інших осіб, які потребують піклування, а також подання допомоги особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів;
- Подання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, в результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам репресій, біженцям;
- Сприяння розвитку науки і освіти, реалізації науково – освітніх програм, подання допомоги вчителям, вченим, студентам, учням;
- Сприяння розвитку культури, в тому числі реалізації програм національно – культурного розвитку, доступові всіх верств населення, особливо малозабезпечених, до культурних цінностей та художньої творчості

Напрями благодійництва та благодійної діяльності у сучасній Україні (2)

- Надання допомоги талановитій творчій молоді;
 - Сприяння охороні і збереженню культурної спадщини, історико – культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання;
 - Надання допомоги у розвитку видавничої справи, засобів масової інформації, інформаційної інфраструктури;
 - Сприяння розвитку природно – заповідного фонду та природоохоронної справи;
 - Сприяння розвитку охорони здоров'я, масової фізичної культури, спорту і туризму, пропагування здорового способу життя, участь у поданні медичної допомоги населенню та здійсненню соціального догляду за хворими, інвалідами, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують соціальної підтримки та піклування;
 - Сприяння захисту материнства та дитинства, подання допомоги багатодітним та малозабезпеченим сім'ям.
-